

El descobriment de Margherita Guidacci

'Neurosuite' (Salze) ens ofereix per primer cop la poesia de l'escriptora italiana traduïda al català.

— **Teresa Costa-Gramunt**

25/06/2026 [Faves tendres #325](#)

Margherita Guidacci | Foto: Wikimedia Commons

Marta Vilardaga i **Josep Porcar**, de Salze Editorial, acaben d'oferir al públic lector de poesia la traducció de *Neurosuite*, de **Margherita Guidacci** (Florència, 1921 – Roma, 1992). El poemari *Neurosuite*, obra cimera de l'autora, ocupa, però, només la part central del llibre, ja que amb bon criteri editorial els antòlegs han fet una tria selecta de poemes d'altres llibres seus importants. Perquè cal posar de relleu que es tracta d'una poeta important que molts desconeixem. *Neurosuite* ha estat tot un descobriment.

El llibre *Neurosuite*, que va ser publicat l'any 1970, és fruit de l'estada de Margherita Guidacci en una clínica psiquiàtrica. Va ser escrit a l'inici de la seva sortida dels inferns de la malaltia mental que la va recloure. Contràriament al que es podria esperar, cada poema és una gota de lucidesa en el mar d'una existència sofrent. Els poemes de *Neurosuite*, tan clars, tan transparents, mostren al lector una part de la vida humana que no li pot resultar indiferent per com en un moment o altre de les nostres vides ens podem haver vist presos per aquella pena abissal a la qual no sabem posar nom perquè el nom seria només una etiqueta a un malestar indefinible. Que, això no obstant, ofega. En molts d'aquests poemes la gran Margherita Guidacci utilitza la paraula presó, barrots, murs que ho són perquè està tancada en un establiment de salut mental, però en realitat aquets mots remetent a la presó en què l'ànima se sent presonera, confinada.

No he comptat les vegades, però són moltes, que la poeta escriu la paraula ànima a la qual poso adjectius: sofrent, atrapada, confosa, ànima en perill de caure, ànima que estira les ales fins a tocar els barrots. Però hi ha una llum, malgrat tot, en aquesta ànima perquè se sap oculta en el dolor. Una llum que l'estira i la salva. En els poemes de Margherita Guidacci hi ha una intel·ligència que discerneix, comprenent-la, la malaltia que assetja la seva ànima immersa en una desesperació. Clarivent dins aquesta foscor, escriu mostrant un dia qualsevol, a l'hora de despertar: «(...) i els morts que som/ dòcilment s'aixequen de llurs llits-tomba/ cap a la condemna quotidiana». La nit, prèvia injecció sedant, és com una dormició momentània, una mort de la consciència del jo (no pas del subconscient que atorga imatges als somnis, o mal somnis). Però arriba el dia, i els morts-malalts s'aixequen per submergir-se en la condemna quotidiana del seu mal.

Tot i l'estil i la distància en el temps, he recordat *Memòries d'a baix*, un relat en primera persona de la pintora surrealista **Leonora Carrington** en què narra la seva estada en un sanatori de Santander, l'any 1940. Segons l'artista, aquesta narració és la menys 'surrealista' de les seves obres per com va ser capaç de convertir en matèria literària la malaltia, la raó, la subjectivitat i la veu narrativa. Carrington parla amb realisme des de dins i des de fora de l'experiència mental, com també fa Margherita Guidacci a *Neurosuite*. Seria injust, però, reduir la poesia de Margherita Guidacci a aquest llibre. Havent vist i patit, però, el dolor humà fins al Gòlgota, la poeta es revela en una espiritualitat lluminosa que recorre de cap a cap la seva obra poètica que va començar, l'any 1947, amb la publicació de *La sorra i l'àngel*. En un dels seus versos, l'autora escriu apel·lant a la realitat essencial que a tots ens agermana en la nostra vida corporal: «Si vols deixar la teva empremta, oh, home, trepitja sobretot la sorra,/ perquè la torre més alta a la fi esdevindrà sorra».

Clara, singular, valenta, independent de corrents i modes literàries i profundament humana, la poesia de Margherita Guidacci «no necessita cridar per ser escoltada», com escriuen Marta Vilardaga i Josep Porcar al pròleg de *Neurosuite*. Basta llegir, per sentir-ne el batec íntim, el que podria trobar-se escrit en una estela gravada amb elegants lletres romanes, resum de la vida humana com el que és: fugaç en la seva temporalitat: «Alguns desigs es compliran/ altres seran desatesos. Però jo/ hauré passat resplendent/ per un instant. Encara que ningú/ m'hagués vist/ esdevindria igualment justificat/ -per aquell fulgent instant- el meu viure». Perquè en va conèixer els topalls més obscurs, la poeta florentina no podria ser més agraïda amb la vida. I així ho proclama.